

DE VLAAMSE MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD EN MEDIA

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft de gedeeltelijke omzetting van de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) in het licht van een veranderende marktsituatie

Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Met voorliggend ontwerp van decreet wordt Richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) in het licht van een veranderende marktsituatie, omgezet (AVMD2018). AVMD2018 heeft impact op verschillende bepalingen in het Mediadecreet en de bijhorende uitvoeringsbesluiten. Door AVMD2018 zullen lineaire en niet-lineaire televisie meer op gelijke voet concurreren met elkaar. AVMD2018 voert ook nieuwe regels in voor videoplatformdiensten die kijkers, en in het bijzonder minderjarigen, beter moeten beschermen tegen gewelddadige, schadelijke en haatzaaiende inhoud.

Naast de omzetting van deze richtlijn bevat dit ontwerp van decreet nog een aantal andere wijzigingen van het Mediadecreet.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Het voorliggend voorontwerp van decreet heeft betrekking op het beleidsveld media en is gerelateerd aan het inhoudelijk structurelement beleidswerking en internationaal beleid ondersteunen.

In het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019 – 2024 is volgende passage terug te vinden:

“We zetten de aangepaste Europese richtlijn Audiovisuele Mediadiensten op een correcte en redelijke manier om. We willen het principe van gelijk speelveld voor lokale en internationale spelers gerespecteerd zien en zorgen zo ook voor een eerlijke concurrentie met de internationale mediaspelers.”

In de beleidsnota media 2019-2024 zijn volgende passages terug te vinden onder SD A.3. “Optimaliseren van kader en instrumenten voor mediabeleid” / OD A.3.2. “Inzetten op een kwalitatief, toekomstbestendig en helder regelgevend kader rond media”:

“De richtlijn audiovisuele mediadiensten (AVMD-richtlijn) is het Europese regelgevend kader voor het aanbieden van televisiediensten. De officiële gecoördineerde versie dateert van 2010. De richtlijn werd eind 2018 grondig gewijzigd (AVMD2018).

De AVMD2018 heeft impact op verschillende bepalingen in het Mediadecreet en de bijhorende uitvoeringsbesluiten. Ik zal de AVMD2018 op een redelijke en correcte manier omzetten, waardoor het principe van gelijk speelveld voor lokale en internationale spelers gerespecteerd wordt en waardoor er een eerlijke concurrentie mogelijk is met internationale mediaspelers.

Door de AVMD2018 zullen traditionele televisie en nieuwe diensten zoals uitzendingen op aanvraag meer op gelijke voet concurreren met elkaar. Ook zullen de nieuwe regels voor videoplatforms ervoor zorgen dat kijkers, met name minderjarigen, beter worden beschermd tegen gewelddadige en schadelijke inhoud en haat zaaiende uitlatingen.”

Met dit voorontwerp van decreet wordt AVMD2018 omgezet in het Mediadecreet.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- De Vlaamse Regering gaf haar eerste principiële goedkeuring aan dit dossier op 26 juni 2020 (VR 2020 2606 DOC.0640/1).
- De Sectorraad Media van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media verleende advies op 17 juli 2020.
- Een Joker-advies werd geformuleerd op 25 september 2020.
- De Vlaamse Regering gaf haar tweede principiële goedkeuring aan dit dossier op 23 oktober 2020 (VR 2020 2310 DOC.1150/1)
- De Raad van State verleende zijn advies 68.221/3 op 16 december 2020.
- De Vlaamse Regering gaf haar derde principiële goedkeuring aan dit dossier op 15 januari 2021 (VR 2021 1501 DOC.0042/1)
- De Vlaamse Toezichtcommissie verleende advies op 26 januari 2021.

Advies Raad van State dd 16 december 2020

De Raad van State formuleerde op 16 december 2020 zijn advies 68.221/3 over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) in het licht van een veranderende marktsituatie.

De Raad van State formuleerde volgende opmerkingen en bedenkingen.

1. De Raad van State heeft een aantal vragen bij de aanknopingspunten voor de territoriale bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap voor videoplatformdiensten. De Raad stelt terecht dat videoplatformdiensten bij uitstek grensoverschrijdende diensten zijn, zeker wanneer ze worden aangeboden via het Internet. Artikel 28bis van AVMD2018 bevat een aantal regels om te bepalen welke lidstaat bevoegd is voor een aanbieder van een videoplatform. Deze regels worden omgezet in artikel 36 van het voorontwerp (ontworpen artikel 176/3). De Raad van State stelt dat – hoewel de praktische toepassing van deze regels niet evident lijkt - dit een correcte omzetting is van de hiërarchie die in artikel 28bis AVMD2018 is neergelegd.

De Raad stelt echter de vraag of deze regels, gelet op de geldende bevoegdheidsverdeling, ook dienstig kunnen zijn om de verdeling van de bevoegdheid binnen België te bepalen. De Raad wijst erop dat de bevoegdheidsverdeling tussen de federale staat en de gemeenschappen berust op een stelsel van exclusieve bevoegdheden: voor een regeling die tot de bevoegdheid van meerdere gemeenschappen zou kunnen behoren, moet worden uitgemaakt waar het zwaartepunt van de geregelde rechtsverhouding ligt. De Raad van State ziet in dit verband een drietal problemen:

- In de ontworpen artikelen 176/3, §3 en 176/3, §4 wordt verwezen naar de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap voor bepaalde ondernemingen (behorende tot dezelfde groep als de aanbieder van videoplatformdiensten of de moederonderneming van deze aanbieder) gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, zonder dat een aanknopingspunt met de Vlaamse Gemeenschap vermeld wordt.
In beide gevallen wordt aan de tekst de zinsnede toegevoegd: “en de activiteiten uitsluitend tot de Vlaamse Gemeenschap behoren”. Dezelfde zinsnede wordt, na deze duidelijke opmerking van de Raad van State, toegevoegd aan artikel 150/1, §4.
- De Raad van State stelt dat de tekst niet duidelijk maakt welke gemeenschap bevoegd is in het geval dat een aanbieder in België verschillende dochterondernemingen of andere ondernemingen heeft, die in verschillende gemeenschappen gevestigd zijn. Meerdere gemeenschappen kunnen in dit geval bevoegd zijn, hetgeen niet spoort met de exclusieve bevoegdheden die gelden binnen de Belgische staatsstructuur. Daarnaast stelt de Raad van State dat, met toepassing van het ontworpen artikel 176/3, §5, het niet uitgesloten is dat een aanbieder van videoplatformdiensten onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap valt, zelfs al is er geen moeder- of dochteronderneming gevestigd in het Nederlands taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-hoofdstad. Dat zou kunnen wanneer een andere onderneming van dezelfde groep voor het eerst met zijn activiteiten begon in het Nederlands taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-hoofdstad en de aanbieder van de videoplatformdiensten een duurzame en reële band met de economie van de Vlaamse Gemeenschap heeft. Als dezelfde onderneming naderhand de focus vooral op een andere gemeenschap legt zonder de band met de economie van de Vlaamse Gemeenschap helemaal los te laten, dan blijft de Vlaamse Gemeenschap volgens de ontworpen regeling bevoegd voor de betrokken aanbieder van videoplatformdiensten hoewel het zwaartepunt van de geregelde rechtsverhouding in dat geval bij die andere gemeenschap ligt. Dit spoort volgens de Raad van State niet met de beginselen inzake de territoriale bevoegdheidsverdeling.

De Raad van State kan worden bijgetreden waar hij stelt dat, wanneer uit de toepassing van artikel 28bis AVMD2010 blijkt dat de aanbieder van videoplatforms onder Belgische bevoegdheid valt, nog moet worden uitgemaakt welke overheid binnen België bevoegd is. Binnen ons stelsel van exclusieve territoriale bevoegdheidsverdeling kan slechts één overheid op een bepaald grondgebied voor een bepaalde materie bevoegd zijn. In eerste instantie komt het aan de gewest- of gemeenschapswetgever zelf toe om de criteria te bepalen op basis waarvan het onderwerp van de door hen uitgevaardigde regeling binnen hun bevoegdheid valt.¹ De decreetgever is echter niet verplicht om voor elke uitgevaardigde norm het territoriaal toepassingsgebied te omschrijven: in geval van stilzwijgen hieromtrent wordt de decreetgever geacht zich te hebben gedragen naar de bevoegdheidsverdelende regels².

Voor een aanbieder van videoplatformdiensten die geacht worden gevestigd te zijn in België kan dus slechts één gemeenschap of de federale overheid bevoegd zijn. Het is essentieel dat de Vlaamse, Franse en de Duitstalige Gemeenschap en de federale overheid hetzelfde criterium hanteren voor het bepalen van hun bevoegdheid terzake. Zoniet kunnen situaties ontstaan waarbij meerdere overheden zich bevoegd verklaren voor een aanbieder van videoplatformdiensten of een situatie waarin geen enkele overheid de bevoegdheid opneemt. Hierover zal een samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeenschappen en de federale overheid worden uitgewerkt, indien nodig. In afwachting wordt in het voorontwerp van decreet geen aanknopingspunt voor de territoriale bevoegdheid geëxpliciteerd en zullen eventuele bevoegdheidsgeschillen worden beslecht aan de hand van de geldende bevoegdheidsverdelende regels.

Om deze complexe situatie alvast iets meer te verduidelijken voor wat betreft de bevoegdheidsverdeling tussen lidstaten binnen de EU, werd in de redactie van artikel 176/3, §4 de cascaderegeling uit artikel 28bis.3 AVMD2018 hernomen waarbij de bevoegdheid voor een videoplatformdienst met vestigingen in verschillende lidstaten voor moederonderneming, dochterondernemingen en andere ondernemingen van de groep, achtereenvolgens wordt gekoppeld aan de vestiging van de moederonderneming, bij gebrek daaraan aan de vestiging van de dochteronderneming, en bij gebrek daaraan aan de vestiging van een andere onderneming van dezelfde groep.

2. De Raad van State stelt vast dat het voorontwerp van decreet regels bevat betreffende de commerciële communicatie voor tabaksproducten, geneesmiddelen en medische behandelingen, wapens, alcoholhoudende dranken en suikerhoudend snoepgoed, en regels inzake consumentenbescherming. De Raad van State verwijst in dit verband naar de bevoegdheidsrechtelijke opmerkingen die hij in het verleden hierover heeft gemaakt: het regelen van commerciële communicatie over producten of diensten waarvoor de federale overheid bevoegd is, valt volgens vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof onder federale bevoegdheid. Ook is de federale overheid bevoegd om de algemene regels vast te stellen inzake de bescherming van de gebruiker. De Raad van State voegt daar echter aan toe dat men, op basis van het arrest 70/2013 van het Grondwettelijk Hof, zou kunnen betogen dat de gemeenschappen principieel bevoegd zijn voor de reclameregels in dit verband, en dat het Hof daarmee zijn traditionele standpunt dat de gemeenschappen terzake niet bevoegd zijn, heeft verlaten. De Raad van State kan zich hier niet over uitspreken wegens tijdsgebrek.

In repliek hierop kan worden aangevoerd dat de gemeenschappen bevoegd zijn voor de inhoudelijke en technische aspecten van de audiovisuele en de auditieve mediadiensten (art. 4, 6° BWHI). Commerciële communicatie vormt een deel van de inhoud die wordt uitgezonden via omroepdiensten en videoplatformdiensten. Krachtens artikel 2, 26°, b) van het Mediadecreet is de

¹Van Praet, J., "De algemene beginselen van de bevoegdheidsverdeling", in Seutin, B. en Van Haegendoren, G. (eds.), *De transversale bevoegdheden in het federale België*, 1-62, 12.

²GwH, 11 december 1996, nr. 72/96; GwH, 11 februari 1998, nr. 11/98; GwH 10 maart 1998, nr. 22/98, B.7.1 -B.7.3 en GwH 11 maart 2000, nr. 30/2000, B.4.2-B.4.3).

commerciële communicatie zelf een omroepdienst. Bijgevolg bezitten de gemeenschappen de volle bevoegdheid voor het regelen van audiovisuele en auditieve commerciële communicatie. Door het regelen van de inhoud van omroepdiensten (commerciële communicatie) overschrijdt de Vlaamse Gemeenschap geenszins haar bevoegdheid. Zij beperkt zich tot het omzetten van de nieuwe artikelen 9.1.d), 10.2 en 11.4.a) AVMD2010. De draagwijdte van het verbod op commerciële communicatie voor tabaksproducten, geneesmiddelen en medische behandelingen, wapens, alcoholhoudende dranken en suikerhoudend snoepgoed is dermate groot dat het onderbrengen hiervan bij de federale overheid op onevenredige wijze afbreuk zou doen aan de bevoegdheid van de gemeenschappen om audiovisuele en auditieve mediadiensten te regelen.

3. De Raad van State stelt dat over het voorontwerp de Gegevensbeschermingsautoriteit moet worden geraadpleegd. In opvolging hiervan is het voorontwerp voor advies voorgelegd aan de Vlaamse Toezichtcommissie (VR 2021 1501 DOC.0042/1).
4. De Raad van State stelt vast dat volgens het ontworpen artikel 2, 45°/1 een videoplatformdienst ook programma's kan aanbieden. Een videoplatformdienst bestaat immers in het aanbieden van programma's, door gebruikers gegenereerde inhoud of beide. De Raad van State leidt daar terecht uit af dat zelfs een platform dat geen door gebruikers gegenereerde inhoud aanbiedt, toch een videoplatformdienst kan zijn. De Raad van State vraagt vervolgens waar de grens moet getrokken worden met niet-lineaire televisiediensten. Minstens in de memorie van toelichting moet verduidelijkt worden wat niet-lineaire omroepdiensten en videoplatformdiensten van elkaar onderscheidt, inzonderheid ook in het geval dat het gaat om een videoplatformdienst die enkel programma's aanbiedt.

In antwoord hierop kan worden verwezen naar de definities van niet-lineaire televisiedienst (art. 2, 24° Mediadecreet) en videoplatformdienst (ontworpen art. 2, 45°/1 Mediadecreet). Daaruit blijkt, zoals ook de Raad van State opmerkt, dat het belangrijkste onderscheidend criterium tussen beiden de redactionele verantwoordelijkheid is. Een niet-lineaire televisiedienst is een omroepdienst die valt onder de redactionele verantwoordelijkheid van de aanbieder van de dienst. Een videoplatformdienst daarentegen biedt programma's en/of door gebruikers gegenereerde inhoud aan waarvoor de aanbieder van de videoplatformdienst per definitie geen redactionele verantwoordelijkheid draagt. De Raad van State vraagt zich in dit verband af hoe het kan dat een videoplatform dat bijvoorbeeld alleen programma's zou aanbieden daarvoor geen redactionele verantwoordelijkheid zou dragen.

Om dit te verklaren dient verwezen te worden naar een ander onderscheidend criterium: de selectie van de programma's. De niet-lineaire televisiedienst biedt programma's aan op basis van een door de omroeporganisatie geselecteerde programmacatalogus. Dat impliceert dat de aanbieder van de niet-lineaire televisiedienst zelf kiest welke programma's in zijn catalogus komen te staan. De aanbieder van een videoplatformdienst selecteert geen programma's in functie van een catalogus, maar laat alle programma's op zijn platform toe die voldoen aan de gebruiksvoorwaarden. In dit geval zijn het de omroeporganisaties, die de programma's op de videoplatformdienst aanbieden, die daarvoor de redactionele verantwoordelijkheid dragen. In dergelijke gevallen dienen de omroeporganisaties die de redactionele verantwoordelijkheid dragen de relevante bepalingen uit het Mediadecreet na te leven. Het is mogelijk dat in bepaalde gevallen de aanbieder van een videoplatformdienst zelf optreedt als aanbieder van een televisiedienst. In die hoedanigheid dragen de aanbieders van een videoplatformdienst uiteraard redactionele verantwoordelijkheid voor de programma's die daar aangeboden worden, maar dan vanuit hun hoedanigheid als omroeporganisatie en niet vanuit hun hoedanigheid als aanbieder van een videoplatformdienst. Deze verduidelijking wordt opgenomen in de memorie van toelichting.

5. De Raad van State vraagt om te verduidelijken onder welke voorwaarden platforms van onderwijsinstellingen en blogsites onder de definitie van videoplatformdiensten vallen. Platformen van scholen en universiteiten om lessen aan te bieden vallen in principe niet onder de definitie van videoplatformdiensten. Zij zijn immers niet gericht op 'het algemene publiek',

enkel op scholieren of studenten die de lessen moeten volgen. Wanneer die platformen zouden worden opengesteld voor het algemeen publiek, kan de kwalificatie “videoplatformdienst” op die platformen van toepassing worden als aan alle voorwaarden van de definitie is voldaan. Wanneer de betrokken opnames via een ander platform (vb. YouTube) ter beschikking gesteld worden van het algemeen publiek, dan gaat het om door gebruikers gegenereerde inhoud die wordt verspreid via een videoplatformdienst.

Blogsites waar voornamelijk tekst wordt gepost, maar die toelaten om video te *embedden*, zullen in principe ook niet worden gekwalificeerd als videoplatformdiensten. Het aanbieden van programma’s (nl. een reeks bewegende beelden, al dan niet met geluid, of een reeks van klanken of geluiden) en/of door gebruikers gegenereerde inhoud (een reeks bewegende beelden, al dan niet met geluid, of een reeks van klanken of geluiden) is immers niet het hoofddoel van deze blogsite, is ook niet het hoofddoel van een losstaand onderdeel van deze blogsite en is niet een essentiële functie van deze blogsite. Dit zal echter steeds geval per geval moeten worden nagegaan. Deze verduidelijking wordt opgenomen in de memorie van toelichting.

6. De Raad van State heeft vragen bij de verhouding tussen videoplatformdiensten en omroepactiviteiten. Dat is terecht, aangezien de memorie van toelichting stelt dat een videoplatformdienst een omroepactiviteit is, terwijl het voorontwerp de betrokken videoplatformdiensten onderbrengt in een afzonderlijk deel III/1 van het Mediadecreet en niet in deel III waarin de omroepactiviteiten en de omroepdiensten geregeld worden. Bij de suggestie van de gemachtigde om de regels voor videoplatformdiensten onder te brengen in een titel V Videoplatformdiensten onder deel III Radio-omroep en televisie ziet de Raad van State nog een aantal problemen:
 - Het opschrift van deel III zou moeten aangepast worden, aangezien “radio-omroep en televisie” in dat geval de lading niet meer dekt.
 - De definitie van omroepactiviteit zou moeten worden aangepast, waarbij de gelijkstelling met “radio-omroep en televisie” wordt geschrapt.
 - Artikel 38 en het ontworpen artikel 176/4, §1, 2° en 3° zouden gedeeltelijk kunnen overlappen, dus moet het ontworpen artikel 176/4, §1, 2° en 3° zoveel mogelijk verwijzen naar artikel 38.
 - Er zou moeten worden onderzocht of een aantal andere horizontale bepalingen, bijvoorbeeld met betrekking tot de bescherming van minderjarigen, moet worden overgebracht naar Titel I van deel III.

Deze bedenkingen van de Raad van State hebben tot de volgende reflecties geleid. Hoewel videoplatformdiensten strikt genomen een vorm van omroepactiviteiten zijn (nl. een activiteit die bestaat in het ter beschikking stellen van bewegende beelden, al dan niet met geluid, of van een reeks van klanken of geluiden bestemd voor het algemene publiek of een deel ervan via elektronische communicatienetwerken) wordt er – in functie van de duidelijkheid - voor geadviseerd om deze diensten voorlopig te regelen in een afzonderlijk deel III/1 van het Mediadecreet. De verwevenheid met deel III over de omroepactiviteiten roept momenteel te veel vragen op, hetgeen de rechtszekerheid niet bevordert. Het is echter duidelijk dat een brede herziening van de structuur en de terminologie van het Mediadecreet zich opdringt. De Raad van State verwijst ook naar “een brede terminologische schoonmaak” in het Mediadecreet. Deze oefening zal opgestart worden na aanpassing van het decreet aan de Europese richtlijnen waarvan de omzetting urgent is.

Intussen blijft de structuur van het Mediadecreet behouden, met een apart deel voor de regeling van videoplatformdiensten. Een overlap tussen artikel 38 en artikel 176/4, §1, 2° en 3° wordt zo vermeden, aangezien het duidelijk is dat voor videoplatformdiensten het laatste artikel geldt. In deze structuur blijft het ook duidelijk dat een verschillend regime voor de bescherming van minderjarigen van toepassing is op lineaire en niet-lineaire televisiediensten enerzijds en videoplatformdiensten anderzijds.

7. De Raad van State is van mening dat de vereiste die in de ontworpen artikelen 149, §1, 1°, 150, §1, 163 eerste lid, 174, eerste lid en 176/1 van het Mediadecreet wordt opgelegd met betrekking tot het

maatschappelijk doel van de betrokken rechtspersoon weinig meerwaarde heeft. Uit het federale Wetboek van vennootschappen en verenigingen volgt immers reeds dat het voorwerp van de rechtspersoon in de statuten moet worden opgenomen. De Raad van State voegt daaraan toe dat de bepaling die daar telkens wordt aan toegevoegd (“De rechtspersoon kan alle activiteiten verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks aansluiten bij de verwezenlijking van zijn maatschappelijk doel”) evenmin meerwaarde heeft, en moet worden weggelaten of verduidelijkt.

In reactie hierop kan worden gesteld dat de vereiste dat het maatschappelijk doel van een aanbieder van andere radiodiensten, van niet-lineaire radiodiensten, van lineaire televisiediensten, van niet-lineaire televisiediensten en van videoplatformdiensten moet bestaan in een welbepaalde activiteit een klassieke bepaling is in het Mediadecreet, die ook is opgenomen in de artikelen 138, 141, 143/2, 145, 198, 202. Hetzelfde geldt voor de bepaling betreffende de activiteiten die aansluiten bij de verwezenlijking van het maatschappelijk doel.

De opmerking van de Raad van State wijst op de noodzaak van een globale oefening waarbij het Mediadecreet in overeenstemming wordt gebracht met het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen. Deze oefening zal deel uitmaken van de algemene opschoning van het Mediadecreet. Bij deze gelegenheid zullen ook de voormelde rechtzettingen die de Raad van State suggereert, worden meegenomen.

8. De Raad van State wijst erop dat in het ontworpen artikel 183/1 van het Mediadecreet een verbod op het verwerken van persoonsgegevens van minderjarigen is opgenomen dat niet beperkt is tot de verwerking van persoonsgegevens “voor commerciële doeleinden”. Nochtans heeft het verzamelen van die gegevens slechts zin als ze vervolgens wel mogen worden verwerkt in het kader van de leeftijdscontrole. In de ontworpen bepaling moet volgens de Raad van State daarom ook toegevoegd worden dat de betrokken persoonsgegevens niet mogen verwerkt worden voor andere doeleinden dan de correcte toepassing van die instrumenten voor leeftijdscontrole of andere technische maatregelen.

De Raad van State merkt terecht op dat er een passage ontbreekt in het ontworpen artikel 183/1 van het voorontwerp, nl. dat het verbod op verwerking betrekking heeft op verwerking voor commerciële doeleinden. Dat het verbod op verwerking van persoonsgegevens in dit artikel ook beperkt is tot verwerking voor commerciële doeleinden blijkt uit paragraaf 24 van de memorie van toelichting en uit de toelichting bij artikel 43: *“Met dit artikel wordt het verboden om persoonsgegevens van minderjarigen die de dienstenverdelers verzamelen via instrumenten voor leeftijdscontrole of via andere technische maatregelen die zij implementeren om minderjarigen te beschermen tegen programma’s die hun lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling zouden kunnen aantasten te verwerken voor commerciële doeleinden”*.

Omwille van een materiële vergissing werd deze toevoeging niet in het ontworpen artikel 183/1 opgenomen.

Teneinde een gelijk regime voor dienstenverdelers (ontworpen artikel 183/1), televisieomroeporganisaties (ontworpen artikel 42) en aanbieders van videoplatformdiensten (ontworpen artikelen 176/4, §2 en 176/6, §1) te waarborgen, wordt in elk van deze artikelen dezelfde zinsnede opgenomen: “worden niet verwerkt voor commerciële doeleinden”. Met het oog hierop wordt de passage “zoals direct marketing, profilering en op gedrag gerichte reclame” uit het ontworpen artikel 176/4 §2 geschrapt. Deze zinsnede is immers al opgenomen in de memorie van toelichting, zoals dit ook in de memorie van toelichting opgenomen is voor de ontworpen artikelen 42 en 176/6.

9. In verband met het ontworpen artikel 38 van het Mediadecreet stelt de Raad van State dat dit een getrouwe omzetting omvat van artikel 6 AVMD2018, doch dat dit geen uitbreiding is (zoals aangegeven in de memorie van toelichting) maar wel een beperking ten opzichte van het geldende artikel 38 dat aansporen tot haat en geweld in het algemeen verbiedt.

Omdat er mogelijk gronden voor het aanzetten tot haat kunnen worden gevonden die niet in de ruime opsomming van het ontworpen artikel 38 zijn opgenomen, worden in het ontworpen artikel 38, 1° de woorden 'in het bijzonder' ingevoegd tussen het woord 'personen' en de woorden 'op grond van'.

10. De Raad van State merkt op dat in de inleidende zin van artikel 6 van het voorontwerp, net als in de artikelen 10, 18, 27, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43 en 48 de datum "19 juli 2019" vervangen dient te worden door de datum "8 mei 2020".

In antwoord hierop kan verwezen worden naar het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2020/97 van 2 april 2020 betreffende het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/1972 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 tot vaststelling van het Europees wetboek voor elektronische communicatie. In dit advies wordt erop gewezen dat de wijziging van het Mediadecreet van 8 mei 2020 in werking is getreden op 8 mei 2020, terwijl de wijziging van dit decreet van 19 juli 2019 slechts in werking is getreden op 30 juni 2020. Bijgevolg werd de datum van 19 juli 2019 behouden in de tekst van het voorontwerp.

11. De Raad van State stelt dat het ontworpen artikel 40/1, §1, eerste lid moet geherformuleerd worden, aangezien het geen correcte omzetting vormt van artikel 3.2. AVMD2010, waarbij de eerste en tweede alinea van artikel 3.2 in één enkele zin en in omgekeerde volgorde zijn omgezet, waardoor de verwarrende zinsnede "al minstens twee keer een inbreuk gepleegd op dezelfde bepalingen waarover de Vlaamse Regulator voor de Media zich uitspreekt" in het ijle blijft hangen. Hetzelfde geldt volgens de Raad van State voor het ontworpen artikel 40/4, §2, eerste lid.

De ontworpen artikelen 40/1, §1 en 40/1, §2 werden geherformuleerd in de zin van artikel 3.2. AVMD2010.

12. In verband met het ontworpen artikel 42 is de Raad van State van mening dat de zinsnede "al dan niet op individueel verzoek" overbodig is en beter kan worden weggelaten.

Hierop kan het volgende gerepliceerd worden. Artikel 42 stelt dat televisieomroeporganisaties geen programma's, al dan niet op individueel verzoek, mogen uitzenden die de ontwikkeling van minderjarigen kunnen schaden. De Raad van State stelt terecht dat uit de definitie van "televisieomroeporganisatie" reeds blijkt dat het gaat om aanbieders van zowel lineaire als niet-lineaire televisiediensten en dat dit niet in de tekst van artikel 42 moet herhaald worden. Anderzijds gelden in het huidige Mediadecreet voor lineaire en niet-lineaire televisiediensten verschillende regels voor wat betreft de bescherming van minderjarigen. Deze worden als gevolg van artikel 6bis AVMD2010 vervangen door een eengemaakt regime voor bescherming van minderjarigen. Dit eengemaakt regime wordt omgezet in het ontworpen artikel 42. Om duidelijk te maken dat het zowel lineaire als niet-lineaire televisiediensten betreft, werd dit geëxpliciteerd in de tekst. Aangezien hiermee het toepassingsgebied van artikel 42 extra duidelijk wordt gemaakt, en in het licht van de rechtszekerheid, werd de betrokken zinsnede behouden.

13. De Raad van State heeft vragen bij het ontworpen artikel 150/1, §4/3. Deze bepaling stelt dat de VRM de Europese Commissie er onmiddellijk van op de hoogte moet brengen als "tussen de Vlaamse Regulator voor de Media en de nationale regulerende instantie of het nationale regulerende orgaan van een andere lidstaat van de Europese Unie geen overeenstemming wordt bereikt over wie bevoegd is voor een televisieomroeporganisatie". De Raad van State meent dat met de omschrijving "het nationale regulerende orgaan" allicht een andere nationale regulerende instantie dan de VRM wordt bedoeld, dus een regulerende instantie van een van de andere gemeenschappen of van de federale overheid. In dat geval is het niet duidelijk op welke grond de VRM de Europese Commissie zou kunnen betrekken bij een gebrek aan overeenstemming tussen Belgische regulerende instanties.

In repliek hierop kan worden aangegeven dat dit artikel geenszins de bedoeling heeft te verwijzen naar regulerende instanties van andere gemeenschappen of de federale overheid. De terminologie “de nationale regulerende instantie of het nationale regulerende orgaan van een andere lidstaat van de Europese Unie” komt uit de richtlijn AVMD2010. In de tekst van artikel 2.5 AVMD2010, omgezet in het ontworpen artikel 150/1, is sprake van “de bevoegde nationale regulerende instanties of organen”. Artikel 30 AVMD2010 stelt in dezelfde zin dat elke lidstaat een of meer nationale regulerende instanties, organen of beide aanwijst. Overwegende 94 bij AVMD2010 verklaart dit nader: “De lidstaten zijn, volgens de hun bij het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie toegewezen taken, verantwoordelijk voor de daadwerkelijke uitvoering van deze richtlijn. Het staat hun vrij de passende instrumenten te kiezen, overeenkomstig hun rechtstradities en gevestigde structuren, en met name de vorm van hun bevoegde onafhankelijke regulerende organen, zodat zij hun werk bij de uitvoering van deze richtlijn op onvooringenomen en transparante wijze kunnen doen.” Het is dus mogelijk dat sommige lidstaten één of meer nationale regulerende instanties hebben aangewezen, en dat andere lidstaten één of meer nationale regulerende organen hebben aangewezen. Om die reden verwijst het ontworpen artikel 150/1, §4/3 terecht naar “de nationale regulerende instantie of het nationale regulerende orgaan van een andere lidstaat van de Europese Unie”. Bij conflicten tussen de VRM en de andere nationale regulerende instanties binnen België zal in overleg en rekening houdend met de federale loyaliteit een oplossing gezocht worden.

14. In verband met het ontworpen artikel 155/1 stelt de Raad van State dat de aan de Vlaamse Regering toegekende delegatie (om maatregelen te nemen die een passende aandacht voor televisiediensten van algemeen belang moeten waarborgen) moet verduidelijkt worden. Enerzijds moeten, met toepassing van overweging 25 van AVMD2018, de doelstellingen van algemeen belang die worden nagestreefd met de maatregelen vooraf duidelijk worden bepaald. Indien de Vlaamse Regering in dit verband beperkingen kan opleggen aan de vrijheid van meningsuiting van de omroepen, moet dit in het ontworpen artikel 155/1 worden gepreciseerd. Anderzijds moet in het ontworpen artikel 155/1 worden verduidelijkt aan welke actoren de verplichtingen kunnen worden opgelegd.

Het ontworpen artikel 155/1 werd aangevuld met de doelstellingen van algemeen belang die worden nagestreefd. Gelet op de snelle ontwikkelingen in het media-ecosysteem werd echter geen oplijsting toegevoegd van de actoren aan wie verplichtingen kunnen worden opgelegd. Het gaat om partijen die de *user interface* controleren en impact hebben op de zichtbaarheid en vindbaarheid van content. Het is vandaag moeilijk te voorspellen welke (nieuwe) actoren hier in de toekomst nog een rol zullen spelen. Om die reden werd in de tekst van het decreet gespecificeerd dat de Vlaamse Regering criteria kan vastleggen en maatregelen kan opleggen aan ondernemingen om ervoor te zorgen dat er passende aandacht, zichtbaarheid en vindbaarheid wordt verzekerd voor televisiediensten van algemeen belang.

15. De Raad van State stelt dat in de inleidende zin van artikel 34 van het voorontwerp de vermelding “artikel 45” moet worden vervangen door “artikel 33”. Deze wijziging werd doorgevoerd.
16. In verband met het ontworpen artikel 176/2 waarin een voorafgaande meldingsplicht voor videoplatformdiensten wordt ingevoerd, merkt de Raad van State op dat moet worden voorzien in een overgangsregeling voor videoplatformdiensten die reeds actief zijn.

Op dit punt kan de Raad van State worden bijgetreden. De verplichting uit artikel 176/2 wordt echter pas uitvoerbaar nadat de Vlaamse Regering heeft bepaald welke gegevens de kennisgeving moet bevatten en welke latere wijzigingen in die gegevens aan de VRM moeten worden meegedeeld. Een overgangsregeling voor bestaande aanbieders van videoplatformdiensten wordt opgenomen in artikel 176/2.

17. In verband met het ontworpen artikel 180, §§ 1 en 2, stelt de Raad van State dat het systeem waarbij functionaliteiten in beginsel zijn toegestaan kan voldoen aan de voorwaarde dat

maatregelen ter bescherming van de integriteit van programma's en audiovisuele mediadiensten slechts dienen te worden opgelegd voor zover ze noodzakelijk zijn om te voldoen aan door de lidstaten overeenkomstig het Unierecht duidelijk gedefinieerde doelstellingen van algemeen belang. De Raad van State voegt daar echter aan toe dat het zinvol is om in het ontworpen artikel 180, §1, uitdrukkelijk melding te maken van de commerciële overlays.

Hierop kan worden gerepliceerd dat de commerciële overlays niet zijn meegenomen in de tekst van het ontworpen artikel 180, §1, omdat een doorgifte van een televisieprogramma met overlay voor commerciële doeleinden wordt beschouwd als een gewijzigde doorgifte, die op basis van dit artikel uitgesloten is. Het feit dat commerciële overlays de toestemming vereisen van de televisieomroeporganisaties vloeit reeds voort uit het bestaande artikel 180 van het Mediadecreet. Dit blijkt duidelijk uit de memorie van toelichting bij artikel 180 van het Mediadecreet (Stuk 1703/1 (2011-2012)). Overlays die de redactionele controle en autonomie van de omroeporganisatie in gevaar brengen, kunnen niet worden toegevoegd zonder de uitdrukkelijke toestemming van de betrokken omroeporganisatie. De cases waarin al dan niet toestemming moet gevraagd worden aan de televisieomroeporganisaties worden verder verduidelijkt in de memorie van toelichting.

18. In verband met het ontworpen artikel 227/1 stelt de Raad van State vast dat de beurtrol voor het woordvoerschap binnen ERGA waarbij elk van de 3 gemeenschapsregulators om de beurt het woord voert, niet formeel valt onder het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten 'met betrekking tot de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België in de Ministerraad van de Europese Unie'. Dit samenwerkingsakkoord kan niet zomaar bij analogie worden toegepast, nu het niet gaat om een orgaan van de Raad. Er moet daarvoor volgens de Raad van State in een nieuwe formele grondslag worden voorzien. De Raad van State verwijst in dit verband naar een gelijkaardige lacune met betrekking tot de vertegenwoordiging en de standpuntbepaling namens België inzake door de Europese Commissie aan te nemen gedelegeerde en uitvoeringshandelingen.

In antwoord hierop kan worden gesteld dat ERGA de lidstaten niet vertegenwoordigt in het kader van de "comitologie-verordening"³ en als dusdanig ook niet tussenkomt in het kader van de vaststelling van gedelegeerde handelingen. ERGA is samengesteld uit vertegenwoordigers van de mediaregulators. Artikel 30ter.4 van de AVMD2010 bepaalt dat zij onderling hun eigen procedures afspreken in een eigen reglement van orde. Dit is in overeenstemming met de onafhankelijkheidsvereiste die in artikel 30.2 tweede lid van de AVMD2010 wordt opgelegd aan de nationale regulerende instanties bij de uitvoering van hun bevoegdheden. Artikel 218, §6 van het Mediadecreet bevestigt dat de Vlaamse Regulator voor de Media samenwerkt met de bevoegde regulerende instanties voor radio-omroep en voor telecommunicatie van de gemeenschappen, de federale overheid en de andere lidstaten van de Europese Gemeenschap, evenals met de Belgische mededingingsautoriteiten en met de regulerende en toezichthoudende instanties in de overige economische sectoren in België. Het ontworpen artikel 227/1 bevestigt daarnaast dat de Vlaamse Regulator voor de Media deelneemt aan de werking van ERGA.

Advies Vlaamse Toezichtcommissie dd. 26 januari 2021

De VTC formuleerde op 26 januari 2021 het advies nr. 2021/10 over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) in het licht van een veranderende marktsituatie.

³Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren, OJ L 55, 28.2.2011, p. 13–18. Zie ook artikel 291 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

De VTC gaf een positief advies wat het verbod op commercieel gebruik betreft, maar adviseert om het kader van het beschermingsmechanisme grondig te analyseren en de nodige maatregelen te nemen voor de verschillende verwerkingen.

1. De VTC stelt dat het duidelijk is dat er persoonsgegevens van minderjarigen (zullen) worden verwerkt en dat deze verwerking omkaderd moet worden met de nodige decretale bepalingen. Het staat echter niet vast dat er in het kader van de toepassing van de beschermingsmechanismes sprake zal zijn van verwerking van persoonsgegevens. Wat het voorontwerp bepaalt, is dat wanneer er persoonsgegevens van minderjarigen zouden worden verzameld dat deze niet gebruikt mogen worden voor commerciële doeleinden. Deze bepaling doet op geen enkele manier afbreuk aan alle verplichtingen die aan de verwerkers van persoonsgegevens (in casu de televisie-omroeporganisaties, de aanbieders van videoplatformdiensten en de dienstenverdelers) door de AVG worden opgelegd. Deze verduidelijking zal aan de memorie van toelichting worden toegevoegd.
2. De VTC stelt vervolgens dat er waarschijnlijk ook sprake is van verwerking van persoonsgegevens van meerderjarigen. Dat kan inderdaad het geval zijn. Het voorontwerp verbiedt inderdaad niet dat deze persoonsgegevens mogen worden verwerkt voor commerciële doeleinden. Maar ook deze verwerking moet steeds conform de AVG gebeuren. Dit zal in de memorie van toelichting worden verduidelijkt.
3. De VTC adviseert dat de verwerkingen die dan wel gaan gebeuren van de persoonsgegevens, in het bijzonder van minderjarigen, ook een decretaal kader krijgen dat voldoende waarborgen biedt. Er mag uit de ontwerpbeepaling niet afgeleid worden dat bij die verwerking alles toegelaten is. De principes en regels van de AVG moeten daarbij ook gerespecteerd worden. Het lijkt er volgens de VTC op dat er nu een lacune is die moet weggewerkt worden. Deze lacune zal worden weggewerkt door de verduidelijking die aan de memorie van toelichting zal worden toegevoegd.
4. Voor wat de verwerking van de persoonsgegevens van de minderjarigen betreft, beveelt de VTC aan dat de principes van gegevensbescherming door ontwerp en door standaardinstellingen worden toegepast. Als er de mogelijkheid bestaat om de kinderen te beschermen zonder dat ze zich moeten identificeren, heeft die mogelijkheid nog altijd de voorkeur. Dit uitgangspunt ondersteunen wij. Maar aangezien dit principes zijn uit de AVG lijkt het niet opportuun om dit te expliciteren in het voorontwerp noch in de memorie van toelichting.
5. In het advies stelt de VTC dat er voorafgaand aan de verwerking en dus aan de keuze van een beschermingsmechanisme door de Vlaamse overheidsinstanties een gegevensbeschermingsimpactanalyse moet worden opgemaakt. De VTC lijkt er verkeerdelijk van uit te gaan dat het een Vlaamse overheidsinstantie is die verwerkingsverantwoordelijke is in het kader van artikelen 7, 37, 39 en 43 van dit voorontwerp. Dat is echter niet het geval. Het is niet de Vlaamse overheid zelf die persoonsgegevens zal verwerken, maar zij legt wel enkele voorwaarden op aan derden (in casu de televisie-omroeporganisaties, de aanbieders van videoplatformdiensten en de dienstenverdelers) m.b.t. het verwerken van persoonsgegevens. De Vlaamse overheid is in geen geval de verwerkingsverantwoordelijke, het zijn de derden die de verwerkingsverantwoordelijken zijn en bijgevolg dienen zij zich te houden aan alle verplichtingen die hen door de AVG worden opgelegd. Het is de taak van iedere verwerkingsverantwoordelijke om zelf te beslissen of een gegevensbeschermingsimpactanalyse vereist is.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Via voorliggend ontwerp van decreet wordt AVMD2018 gedeeltelijk omgezet in het Mediadecreet. Daarnaast worden er nog een aantal wijzigingen in het Mediadecreet aangebracht die losstaan van de omzetting van AVMD2018.

De markt voor audiovisuele mediadiensten is snel en significant veranderd als gevolg van de toenemende convergentie van televisie- en internetdiensten. Door technische ontwikkelingen zijn nieuwe types diensten en gebruikerservaringen mogelijk geworden. Kijkgewoontes zijn aanzienlijk veranderd. Het televisiescherm blijft een belangrijk toestel voor het delen van audiovisuele ervaringen, maar veel kijkers zijn overgestapt op andere, draagbare toestellen waarop zij audiovisuele inhoud bekijken. Traditionele televisie-inhoud neemt nog steeds een belangrijk deel van de gemiddelde dagelijkse kijktijd voor zijn rekening. Nieuwe types inhoud, zoals videoclipps of door gebruikers gegenereerde inhoud, zijn echter steeds belangrijker geworden, en nieuwe spelers, waaronder aanbieders van diensten voor video-op-aanvraag en van videoplatformen, zijn intussen gevestigde waarden. Door deze convergentie van media is een gemoderniseerd rechtskader nodig. Daarom was het nodig dat richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (hierna: AVMD2010) werd gemoderniseerd. Dat is gebeurd door AVMD2018. AVMD2010, zoals gewijzigd door AVMD2018 blijft gebaseerd op minimale harmonisatie.

AVMD2018, en voorliggend ontwerp van decreet willen een gelijk speelveld in het medialandschap bewerkstelligen, alsook een afdoende bescherming van de mediagebruikers.

Zo wordt onder meer het onderscheid tussen de regels voor lineaire en niet lineaire televisiediensten gedeeltelijk weggewerkt. Dat is onder meer het geval bij de regels ter bescherming van minderjarigen tegen ongeschikte of schadelijke inhoud, en bij de samenwerkingsprocedures (uitzonderings- en omzeilingsprocedure).

Het toepassingsgebied van de AVMD2010 wordt uitgebreid naar videoplatformdiensten. Met betrekking tot de maatregelen ter bescherming van minderjarigen tegen ongeschikte of schadelijke inhoud verstrengen de door de televisieomroeporganisaties te nemen maatregelen.

Richtlijn 2007/65/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2007 tot wijziging van Richtlijn 89/552/EEG van de Raad betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake de uitoefening van televisieomroepactiviteiten (hierna: AVMD2007) heeft de krijtlijnen uiteengezet van de economische leefbaarheid van de aanbieders van audiovisuele mediadiensten – en bij uitbreiding de gehele audiovisuele sector. AVMD2010 is de gecoördineerde versie van de richtlijnen van 1989 en 2007. De vierde overwegende van AVMD2010 verwijst naar de noodzaak van een aangepast wettelijk kader, zodat rekening kan gehouden worden met *“technologische ontwikkelingen op business modellen, in het bijzonder de financiering van commerciële omroepen en kan worden gezorgd voor optimale concurrentievoorwaarden en rechtszekerheid voor (...) Europese mediabedrijven en –diensten (...)”*. In het licht hiervan werd er beslist om productplaatsing toe te staan. Bij de omzetting in het Mediadecreet van AVMD2007 werd deze doelstelling ook als uitgangspunt genomen. Aangezien dit jammer genoeg in de praktijk niet leidde tot de vooropgestelde versoepeling blijft een van de doelstellingen van AVMD2010, zoals gewijzigd door AVMD2018, nog steeds de liberalisering van de regels inzake commerciële communicatie. Overwegende 33 van AVMD2018 stelt het als volgt met betrekking tot productplaatsing: *“De liberalisering van productplaatsing niet [heeft] geleid tot het verwachte gebruik van deze vorm*

van audiovisuele commerciële communicatie". Het mag zeker niet de bedoeling zijn dat deze flexibilisering en liberalisering zou leiden tot schermvervuiling zoals in de Verenigde Staten, maar het is wel absoluut noodzakelijk dat de betrokken spelers de mogelijkheid krijgen om de flexibiliteit die gecreëerd wordt te kunnen benutten om ervoor te zorgen dat adverteerders geïnteresseerd zijn om te blijven adverteren. Het principe van liberalisering/flexibilisering/versoepeling is dus ook het uitgangspunt van dit decreet. Bijgevolg moet bij de toepassing en interpretatie van het Mediadecreet dit principe van liberalisering/flexibilisering/versoepeling steeds vooropgesteld worden.

In het kader van deze flexibilisering worden er ook mogelijkheden gecreëerd om een aantal zaken, o.a. commerciële communicatie, te regelen via co- of zelfregulering.

Omdat de reguleringsinstanties voor de audiovisuele sector, zoals de Vlaamse Regulator voor de Media, een sleutelrol zullen spelen bij het vormgeven en in stand houden van de interne markt voor audiovisuele mediadiensten wordt hun onafhankelijkheid versterkt door AVMD2018. AVMD2018 stelt dat onafhankelijkheid cruciaal is om te waarborgen dat de besluiten van nationale regulerende instanties of organen onpartijdig zijn. Daarnaast wordt door AVMD2018 de rol van de Europese groep van regelgevende instanties voor audiovisuele mediadiensten (ERGA) versterkt, doordat de groep meer taken krijgt ten aanzien van het verstrekken van advies en ondersteuning aan de Europese Commissie op het gebied van samenhangende tenuitvoerlegging van de richtlijn in alle lidstaten.

De omzetting van AVMD2018 heeft gevolgen voor verschillende bepalingen in het Mediadecreet. Meer specifiek zijn dit de algemene bepalingen en definities, het verbod op aanzetten tot geweld of haat, informatieverplichtingen voor omroeporganisaties, de uitzonderingsprocedure waarin kan worden afgeweken van het vrij verkeer van omroepdiensten, de bescherming van minderjarigen, commerciële communicatie waaronder ook televisiereclame, sponsoring en productplaatsing, regels met betrekking tot het bepalen van de bevoegde lidstaat en informatie-uitwisseling hierover met de Europese Commissie en andere lidstaten van de Europese Unie, toegankelijkheid van televisiediensten voor personen met een handicap, televisiediensten van algemeen belang, nieuwe bepalingen voor videoplatformdiensten, signaalintegriteit, en de Vlaamse Regulator voor de Media.

Naast dit omzettingsdecreet zullen er ook nog uitvoeringsbesluiten moeten worden gewijzigd of worden aangenomen. Niet alle artikelen van AVMD2010 die door AVMD2018 werden gewijzigd of toegevoegd zullen worden omgezet in het Mediadecreet met voorliggend ontwerp van decreet. Sommige artikelen richten zich immers niet tot de lidstaten maar zijn bijvoorbeeld gericht tot de Europese Commissie.

Andere bepalingen van AVMD2018 zijn niet dwingend van aard. De lidstaten kunnen ze desgewenst omzetten, maar ze zijn daartoe niet verplicht. Een voorbeeld van dergelijke facultatieve bepaling is het nieuwe artikel 5, lid 2 van AVMD2010 dat werd ingevoegd door AVMD2018 (*"Lidstaten kunnen wetgevingsmaatregelen aannemen die erin voorzien dat onder hun bevoegdheid vallende aanbieders van mediadiensten, naast de in lid 1 genoemde informatie, informatie ter beschikking te stellen over hun eigendomsstructuur [...]"*). Dit ontwerp van decreet zet artikel 5, lid 2, AVMD2010, zoals ingevoegd door AVMD2018 niet om omdat informatie over de eigendomsstructuur van een omroeporganisatie ook via andere wegen kan worden verkregen. Nog andere bepalingen zullen niet worden omgezet omdat het Mediadecreet nu al voldoet aan AVMD2010, zoals gewijzigd door AVMD2018. Dat is het geval voor de regels over de afzonderlijke reclamespot (artikel 79, §2, van het Mediadecreet). Dat is ook het geval voor de meeste bepalingen in de artikelen 30 en 30bis van AVMD2010, gewijzigd door AVMD2018, over de regulerende instanties en organen van de lidstaten: de Vlaamse Regulator voor de Media voldoet al aan de meeste voorwaarden inzake onpartijdigheid en onafhankelijkheid, vermeld in de nieuwe artikelen 30 en 30bis. Dat is ook het geval voor artikel 33bis, lid 1) van AVMD2010, toegevoegd door

AVMD2018 (“*De lidstaten bevorderen en nemen maatregelen voor het ontwikkelen van de mediageletterdheid.*”) aangezien de Vlaamse Gemeenschap het Kenniscentrum Mediawijsheid, beter gekend als Mediawijs, en de activiteiten van dit Kenniscentrum steunt. Mediawijs werd begin 2013 door de Vlaamse overheid opgericht binnen iMinds (nu opgegaan in imec) met als opdracht de kennisopbouw en -deling bij organisaties en werkers in het brede veld van digitale en mediawijsheid te stimuleren. Mediawijs biedt ook praktijkondersteuning en werkt aan praktijkontwikkeling. Daarnaast stimuleert en ondersteunt het digitaal en mediawijs gedrag bij de burger. Voor het uitvoeren van haar opdracht werkt Mediawijs actief samen met de relevante stakeholders uit de overheid, het veld en de private sector en bevordert het centrum de dialoog en samenwerking tussen die stakeholders. De activiteiten van Mediawijs kaderen binnen het beleid van de Vlaamse minister van Media om te werken aan het verhogen van de digitale en mediawijsheidscompetenties van de Vlaamse burger, zodat deze maximaal mee kan in de snel veranderende internationale digitale en mediaomgeving. Het doel is om de Vlaamse burger actief en kritisch te leren omgaan met de media en ICT van vandaag en tegelijkertijd voor te bereiden op de nieuwe media en ICT van morgen. Mediawijs is en blijft de structurele partner van de Vlaamse overheid in het kader van mediawijsheid. Mediawijsheid zit ook vervat in de eindtermen van het onderwijs.

Artikel 13 van AVMD2010 dat grondig werd gewijzigd door AVMD2018, wordt ook niet omgezet via voorliggend ontwerp van decreet. De verplichtingen voor niet-lineaire televisieomroeporganisaties om te investeren in Vlaamse producties en om de nodige aandacht te geven aan Vlaamse producties werden immers reeds omgezet door:

- artikel 13 van het decreet van 29 juni 2018 houdende wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie (Belgisch Staatsblad van 26 juli 2018);
- artikel 4 en artikel 5 van het decreet van 22 maart 2019 houdende wijziging van artikel 18, 19, 157, 184/1 en 218 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie (Belgisch Staatsblad van 12 april 2019);
- het besluit van de Vlaamse Regering van 1 februari 2019 betreffende de deelname van de particuliere niet-lineaire televisieomroeporganisaties aan de productie van Vlaamse audiovisuele werken (Belgisch Staatsblad van 18 maart 2019);
- het decreet van 26 april 2019 houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 februari 2019 betreffende de deelname van de particuliere niet-lineaire televisieomroeporganisaties aan de productie van Vlaamse audiovisuele werken (Belgisch Staatsblad van 20 mei 2019).

Ook artikel 23, lid 1 van AVMD2010, zoals gewijzigd door artikel 1, lid 21, van AVMD2018, wordt niet omgezet met dit ontwerpdecreet. De versoepeling van de kwantitatieve regels voor televisiereclame werd immers reeds omgezet door het decreet van 8 mei 2020 tot wijziging van artikel 81 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat het aandeel televisiereclame- en telewinkelspots betreft, dat de paragrafen 2 en 3 van artikel 81 van het Mediadecreet wijzigde.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

Voor toelichting bij de artikelen kan worden verwezen naar de memorie van toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van decreet heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse Overheid.

B. ESR-TOETS

Deze is niet van toepassing op voorliggend ontwerp van decreet.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van decreet heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Voorliggend ontwerp van decreet heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Eens de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring heeft gegeven voor voorliggend ontwerp van decreet zijn volgende vervolgstappen voorzien:

- voorstelling van het ontwerpdecreet aan de Commissie voor Cultuur, Jeugd Sport en Media van het Vlaams Parlement;
- bespreking van het ontwerpdecreet in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) in het licht van een veranderende marktsituatie, en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Brussel, Jeugd en Media te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd en Media

Benjamin DALLE

Bijlagen:

- Advies Raad van State dd. 16 december 2021.
- Advies Vlaamse Toezichtcommissie dd. 26 januari 2021.